

بررسی و تحلیل زیبایی شناسی شعر نیما یوشیج با رویکرد انتقاد اجتماعی

دکتر آیدا حیاتی مهر^۱، منیر حسینی نسب احمد فداله^۲

۱- استادیار دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه زهرا، اهواز (نویسنده مسئول)

۲- دانشجوی کارشناسی آموزش زبان عربی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس فاطمه زهرا، اهواز

چکیده

ادبیات معاصر فارسی از نظر بیش عمیق اجتماعی و سیاسی و اهداف مردمی، که در گذشته ادبی کمتر امکان بروز یافته بود بی مانند است. اگر چه نقش عوامل فرادبی و فرازبانی نظیر عوامل اقتصادی، اجتماعی در تحلیل منطقی شعر نیما یوشیج، به عنوان یک رسانه عمومی و بیدار کننده انکارناپذیر است؛ نقش و جایگاه خود متن شعری را از دیدگاه صورت گرای و عینی نمی توان نادیده گرفت. نیما از آنجا که نماینده یک سبک مستقل ادبی در حوزه شعر است، بنا بر پیشینه های نظری خود به یقین در فرم و زبان شعر نوآوری کرده است؛ چراکه سبک شعری او از سبک های قبل متمایز است. شاعران و نویسندگان این دوره همگام با دیگر افراد جامعه، به مظاهر زشت اجتماع انتقاد می کردند و ادبیات که پیش از این به سبب ترتیب نظام اجتماعی نمی توانست از حکومت ها انتقاد به سزایی بکند در این دوره چون سلاحی برای کسب آزادی و ابزاری برای بیان انتقادهای سیاسی و اجتماعی به کار آمد. هدف پژوهش حاضر بررسی زیبایی شناسی اشعار نیما یوشیج است. نوع نگاه نیما به کیفیت پیوند هنر با اجتماع حاوی رویکردی انتقادی است که به تعبیر متفکران در هنر اصیل مدرن به خوبی قابل مشاهده است. مطابق با این دیدگاه، هنر مدرن بی آنکه به تصویرگر واقعیت های اجتماعی فروکاسته شود و در دام تفنن جویی مفرط بیفتد به صورتی غیرمستقیم به نفی وضعیت حاضر می پردازد. نتایج نشان می دهد که در شعر نیما مناسبات انتقادی هنر با جامعه به شکلی عالی نمایان می شود، انتقاد با استفاده از شگردهای خاصی چون طبیعت گرایی، نمادپردازی، عناصر درون مایه ای چون عشق، انتقاد از جامعه و... در شعر او نمایان است.

واژه های کلیدی: نیما یوشیج، زیبایی شناسی انتقادی، جامعه